ORĘDOWNIK MIASTA BYDGOSZCZY

Redakcja i Administracja:
Magistrat miasta Bydgoszczy, ratusz pokój nr. 15.
Czynna codziennie od godz. 8-ej do 3-ej po południu
Za redakcję odpowiada radca Tytus Podoski.

Prenumerata: miesięcznie 50 groszy

Ogłoszenia:
Wiersz szerokości 66 mm 20 groszy. — Przy powtarzającem się ogłoszeniu udzielamy rabatu.

Nakładem: Magistrat Miasta Bydgoszczy
Drukiem Drukarni Bydgoskiej S. A. (Dzien. Bydg.)

№ 5. | **Bydgoszcz, sobota, dnia 1 marca 1930 r.** | **Rok XLVI.**

Treść numeru 5:

52.

Z obrad Rady Miejskiej.

Posiedzenie Rady Miejskiej w Bydgoszczy, odbyte w czwartek, dnia 20. lutego 1930 r. o godz. 6½ wieczorem.

Komplet członków Rady Miejskiej: 60.

Obecnych radnych 52, nieobecnych z usprawiedliwieniem 6, bez usprawiedliwienia 2.

1) Wprowadzono w urząd nowego radnego miasta p. Wiśniewskiego Franciszka.

W y b r a n o :

2) na członka obywatelskiego do zarządu szpitala im. Giese-Rafalskiej księdza Kahanego.
3) na naczelnika III obwodu p. Wardackiego Klemensa.
4) do Komisji Opieki Społecznej zespół opiekunów, złożony z p.p. Trafasa, Piotrowskiego, Talkowskiego, Bosiackiego, Gierszewskiego, Marchlewskiego.
5) na płatnego radcę miejskiego p. Śpikowskiego Marcina, referendarza miejskiego i adwokata.

U c h w a l o n o :

6) przyjąć virement budżetowe za rok 1929/30.
7) przyjąć budżet dodatkowy do zasadniczego budżetu za rok 1929/30 z następującemi sumami końcowemi:

A. Budżet administracyjny:	
Podwyższenia w wydatkach zwyczajnych	414.866,28 zł.
Podwyższenia w dochodach	424.866,28 „
nadwyżka	10.000,— „
Podwyższenia w wydatkach nadzwyczajnych	10.000,— „
Podwyższenia w dochodach nadzwyczajnych	— — —
deficyt	10.000,— „
B. Zakłady lecznicze:	
Podwyższenia w wydatkach zwyczajnych	60.042,67 „
Podwyższenia w dochodach zwyczajnych	60.042,67 „
C. Zakłady opiekuńcze:	
Podwyższenia w wydatkach zwyczajnych	1.940,— „

Podwyższenia w dochodach zwyczajnych 1.940,— „

D. Przedsiębiorstwa komunalne:

Podwyższenia w wydatkach zwyczajnych 366.849,15 „

Podwyższenia w dochodach zwyczajnych 366.849,15 „

8) pobrać na rok 1930 tytułem dodatku do państwowego podatku gruntowego 100% i to na zasadzie art. 4, 22 i 24 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. 94/23 poz. 747).

9) przyjąć I dodatek, zmieniający statut o podatku od psów.

10) przyjąć II dodatek, zmieniający statut o podatku od widowisk i zabaw.

11) przesunąć projektowaną w planie rozbudowy miasta ulicę, przy ul. Karpackiej nr. 26, na południową parcelę sąsiednią o szerokości tej ulicy.

OBWIESZCZENIE.

W dzienniku Ustaw R. P. nr. 7 poz. 57 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych z dnia 29. 1. 30 w sprawie opłat za paszporty na wyjazd zagranicę. Rozporządzenie powyższe, które wchodzi w życie z dniem 26. bm. zmienia dotychczasowe stawki normalnych opłat paszportowych oraz ulgowych opłat za paszporty wielokrotne ustalają następujące opłaty:

a) za paszport uprawniający do jednorazowego wyjazdu zagranicę, względnie za każde zezwolenie no ponowny wyjazd 100 zł.

b) za paszport uprawniający do wielokrotnych wyjazdów zagranicę 250 zł.

c) za paszport ulgowy, uprawniający do jednorazowego wyjazdu zagranicę w celach handlowych i przemysłowych, wzgl. każde zezwolenie na ponowny wyjazd 25 zł.

d) za paszport ulgowy, uprawniający do wielokrotnych wyjazdów zagranicę w celach handlowych i przemysłowych 150 zł.

e) za paszport ulgowy, uprawniający do jednorazowego wyjazdu zagranicę wzgl. każde zezwolenie na ponowny wyjazd w celach:

1) kształcenia się, lub prowadzenia badań naukowych,

2) leczenia się, o ile chory jest niezamożny, czyli, że wartość majątku jego nie przekracza 30.000 zł., a dochód roczny 9.600 zł. u żonatego, a 7.200 zł. u samotnego, i o ile leczenie się zagranicą jest bezwzględnie konieczne,

3) uczestniczenia w zebraniach międzynarodowych, zjazdach naukowych, zawodach sportowych i t. p.,

4) społecznych,

5) familijnych, majątkowych i innych bardzo ważnych, o ile dana osoba jest niezamożna 20 zł.

Osoba wyjeżdżająca zagranicę w celach wymienionych w punkcie 3, może być w wyjątkowych okolicznościach zupełnie zwolniona od opłaty.

f) Za paszport ulgowy, uprawniający do wielokrotnych wyjazdów zagranicę w celach, o których mowa pod a) lub przyznanych przez p. Wojewodę w drodze wyjątku 100 zł.

g) za paszport, w celach żeglarskich 3 zł.

Paszporty, wystawiane emigrantom na mocy zaświadczeń, wydawanych przez Urząd Emigracyjny, Ekspozytury tegoż urzędu lub Państwowe Urzędy Pośrednictwa Pracy i Opieki nad wychodźcami są bezpłatne.

Prócz wyżej wyszczególnionych zmian stawek opłat paszportowych nowe rozporządzenie:

1) ustanawia, że paszporty mogą być wystawiane z terminem ważności aż do 1 roku,

2) przekazuje powiatowym władzom administracji ogólnej, w mieście Bydgoszczy Prezydentowi miasta, załatwianie spraw przyznawania ulg w opłatach paszportowych osobom wyjeżdżającym zagranicę w celach handlowych, przemysłowych, oraz na studja.

Zatem wszelkie osoby, reflektujące na ulgę paszportową w celach wymienionych powyżej pod 2) a zamieszkujące na terenie miasta Bydgoszczy, składać winny swoje wnioski w Miejskim Urzędzie Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego, ul. Grodzka 32, tak samo, jak się dotychczas praktyko-

wało z wnioskami o ulgi paszportowe w sprawach familijnych, kuracyjnych, żeglarskich i dziennikarskich. Odnośne podania muszą być jednakże należycie udokumentowane i to:

a) w celach handlowych i przemysłowych korespondencją handlową, czy też zaświadczeniem Izby Przemysłowo-Handlowej lub zaświadczeniem Urzędu Celnego, odnośnie wywożonych lub przywożonych towarów, dowodem przyjęcia na praktykę i t. p.,

b) osoby, udające się na studja w szkołach średnich ogólnokształcących, zawodowych i wyższych zagranicą, przedstawić winne dowody, stwierdzające przyjęcie ich do danego zakładu, względnie dowody (korespondencje) uzależniające przyjęcie od osobistego przedstawienia się. Przedłużać terminy ważności paszportów tej kategorji osób wzgl. udzielać im zezwoleń na ponowny wyjazd za opłatą ulgową będzie Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego na podstawie poświadczeń władz uniwersyteckich (szkolnych) stwierdzających, iż dana osoba istotnie uczęszcza na wykłady i wykonuje przepisane ćwiczenia i prace. Jako dowody odbywanych studjów uważać należy: indeksy (o ile w nich uwidoczniony jest dokładny przebieg studjów), zaświadczenia o zdaniu egzaminów, cenzurki, zaświadczenia stwierdzające regularne uczęszczanie na studja oraz przejście na następny rok akademicki (szkolny). Karty studenckie i matrykuły, stanowiące jedynie dowody przyjęcia, nie zaś faktycznego odbywania studjów, nie mogą służyć za podstawę do przedłużania terminu ważności paszportów za opłatą ulgową, względnie udzielenia zezwolenia na ponowny wyjazd.

Warunki, obowiązujące dotychczas do uzyskania ulg paszportowych w celach familijnych, kuracyjnych, żeglarskich i dziennikarskich nie zostały zmienione.

Bydgoszcz, dnia 24. lutego 1930 r.

L. dz. 1429/30 łc

Miejsku Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego.

(—) **Hańczewski,** radca miejski.

54.

Obwieszczenie dla ludności.

Wprowadzona do lecznictwa w roku 1894 surowica przeciwbłonicza dziesięciokrotnie zmniejszyła śmiertelność na błonicę, nie wywarła jednak wpływu na zmniejszenie nasilenia epidemji błonicy. W ostatniem trzyleciu nasilenie błonicy wzrosło nadzwyczajnie, a mianowicie:

W 32 krajach całego świata zachorowało na błonicę:

w latach:					
1923	1924	1925	1926	1927	1828
osób:					
347750	361156	347730	351506	393917	397762

Z poszczególnych krajów zarejestrowano przypadków błonicy:

	w r.:	przypadk.:	w r.:	przyp.:
We Francji	1923	— 11.033	1928	— 18.898
W Anglji	1923	— 40.009	1928	— 61.134
W Czechach	1923	— 3.150	1928	— 12.444
W Polsce	1923	— 3.694	1928	— 10.460

Niezależnie od ilości zachorowań, podnosi się znacznie ilość zgonów na błonicę.

W Polsce zgonów było: w roku 1923 — 426 w roku 1928 — 863.

Coraz częściej występują przypadki ciężkie, powodujące porażenia centralnego systemu nerwowego, choroby serca i nerek. W tych ciężkich zachorowaniach surowica przeciwbłonicza nie działa.

Akcja zapobiegawcza zapalności na błonicę jest niezmiernie trudna, gdyż, jak wykazują obserwacje epidemjologiczne, 90% przypadków błonicy jest spowodowane przez zakażenie od tak zwanych nosicieli błonicy, a liczba tych ostatnich wynosi 3% ogółu ludności.

Aby przeciwdziałać rozszerzającej się pladze, wszystkie rządy cywilizowanych państw wprowadziły szczepienia ochronne, które są zupełnie dla ustroju dziecka nieszkodliwe i w 90% uodporniają dziecko, tak, że zaledwie 10% z pośród dzieci szczepionych zapada na błonicę.

Akcja zapobiegawcza jest tak wielka, że w samym tylko New-Yorku szczepi się rocznie 125.000 dzieci, a sama Francja uodporniła już zgórą 1.000.000 swych dzieci.

Chcąc przyjść z pomocą zagrożonej szerzącą się klęską ludności, Departament Służby Zdrowia w Polsce postanowił przeprowadzić metodyczne szczepienia wszystkich

dzieci w przedszkołach, szkołach, przytułkach i ochronkach.

W mieście Bydgoszczy i w powiecie bydgoskim szczepienia te prowadzone będą w najbliższym czasie przez lekarzy szkolnych, lekarzy ochron i przytułków, pod kierunkiem i kontrolą bakterjologiczną specjalisty-bakterjologa. Wszystkie zatem dzieci naszego grodu i powiatu będą mogły skorzystać z dobrodziejstwa nauki i uchronić się od grożącego im nieszczęścia.

Aby jednocześnie uodpornić dzieci od błonicy (dyfterji) i płonicy (szkarlatyny), Państwowy Zakład Higjeny wprowadził do akcji zapobiegawczej szczepionkę mieszaną, zawierającą anatoksynę błoniczą i płoniczą, t. zw. szczepionkę „B. P." Szczepionka ta jest dla ustroju dziecka absolutnie nieszkodliwa, nie wywołuje żadnych powikłań, i przytem zabezpiecza dzieci przed zachorowaniem na całe życie, niema więc potrzeby szczepienia tego po pewnym czasie powtarzać, jak to ma miejsce przy uodpornieniu przeciw durowi brzusznemu, lub ospie.

Szczepienia odbywać się będą zupełnie bezpłatnie. O dniu rozpoczęcia szczepień nastąpi oddzielne zawiadomienie.

L. dz. 809/30—Z

Bydgoszcz, dnia 18. lutego 1930.

Za Prezydenta Miasta
(—) Dr. Gaszyński
w z. Naczelnika Wydziału Zdrowia.

55.

Rozporządzenie

Wojewody Poznańskiego z dnia 11. lutego 1930 tyczące się zarazy i pomoru świń na obszarze Województwa Poznańskiego.

Ze względu na obecny stan zarazy i pomoru świń na obszarze województwa poznańskiego, uchylając tutejsze rozporządzenie z dnia 31-go października 1929 roku (Pozn. Dzien. Wojewódzki nr. 45 poz. 512 z d. 9. listopada 1929 r.) zarządzam na zasadzie postanowień art. art. 16, 26 i 27 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22. sierpnia 1927 r. (Dz. U. R. P. nr. 77 poz. 673) o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych, oraz postanowień § 357 dotyczącego rozporządzenia wykonawczego Ministra Rolnictwa z dnia 9 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 167), co następuje:

§ 1.

Na całym obszarze województwa poznańskiego — niezależnie od zarządzeń wydanych przez władze administracyjne I-ej instancji zabrania się:

a) pędzenia świń na wspólne pastwiska oraz wszelkiego pędzenia świń pieszo,

b) osobom nieposiadającym dyplomu lekarza weterynaryjnego, wykonywania kastracji (trzebienia) świń w zagrodach i pomieszczeniach zapowietrzonych pomorem lub zarazą świń,

c) osobom, mającym wskutek swego zatrudnienia styczność ze zwierzętami, zwłokami zwierząt lub surowcami zwierzęcemi (garbarzom, oprawcom, kastratorom, handlarzom zwierzętami, rzeźnikom, masarzom i t. p.), wstępu do obcych stajen, obór, chlewów i t. p.

§ 2.

Wywóz (wyprowadzenie) i przewóz świń z miejscowości, względnie przez miejscowość zapowietrzoną uzależnia się od zezwolenia właściwego Starosty (Prezydenta) przy zastosowaniu warunków przewidzianych w § 353 wzgl. 354 lit. a) i b) wymienionego na wstępie rozporządzenia Ministra Rolnictwa.

§ 3.

Przy drogach na granicy zapowietrzonych miejscowości należy umieścić tablice z wyraźnym, trwałym napisem „zaraza świń" względnie „pomór świń".

§ 4.

Koszty powstałe w związku z badaniem weterynaryjnem świń, wywożonych (wyprowadzanych) z miejscowości zapowietrzonej (§ 3), które należy obliczać według taryfy opłat za badanie, wydanej rozporządzeniem Ministra Rolnictwa z dnia 23. marca 1928 (Dz. U. R. P. nr. 42, poz. 409 z 1928 roku) — ponoszą osoby zainteresowane (strony).

§ 5.

Przekroczenia tego rozporządzenia karane będą na zasadzie postanowień rozdziału VII powołanego na wstępie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

§ 6.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Poznańskim Dzienniku Wojewódzkim i obowiązuje aż do odwołania.

Poznań, dnia 11. lutego 1930 r.

L. dz. 1297/30—R.

Wojewoda: (—) R. Raczyński.

Powyższe rozporządzenie obowiązujące od zaraz, ogłaszam, uchylając jednocześnie tut. ogłoszenie z dnia 9. 12. 29. l. dz. 8913/29—Z (Oręd. m. Bydg. nr. 1, poz. 1 z d. 1. 1. 30), tyczące się zarazy i pomoru świń na obszarze województwa poznańskiego.

Zaznaczam, że rozp. woj. z d. 2. 10. 28 l. dz. 28990/28 I o obowiązku badania świń przy załadowaniu na stacjach kolejowych pp. (cfr. Pozn. Dz. Woj. nr. 40 poz. 483 z d. 6. 10. 28, a także Oręd. m. Bydg. nr. 21, poz. 322 z d. 2. 11. 28) pozostaje nadal w mocy.

Bydgoszcz, dnia 21. 2. 1930.

L. dz. 1737/30 Z

Za Prezydenta Miasta:

Naczelnik Wydziału Zdrowia
w z. (—) Dr. Gaszyński
lek. pow.

56.

(Odpis z Pozn. Dzien. Woj. nr. 5 z dnia 1. 2. 30. poz. 31.)

Rozporządzenie

Wojewody Poznańskiego z dnia 30. stycznia 1930 r. o zwalczaniu wścieklizny u zwierząt.

Ze względu na obecny stan zarazy wścieklizny na obszarze województwa poznańskiego, celem powstrzymania dalszego jej szerzenia się i rychłego tłumienia, zarządzam na podstawie art. art. 16, 70 i 93 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22. sierpnia 1927 o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. nr. 77, poz. 673) i dotyczącego rozporządzenia wykonawczego Ministra Rolnictwa z dnia 9. stycznia 1928 (Dz. U. R. P. nr. 19, poz. 167) co następuje:

§ 1.

a) We wszystkich gminach na obszarze województwa poznańskiego muszą być wszystkie psy, które liczą więcej niż 3 miesiące wieku — z wyjątkiem psów policyjnych, t. j. będących własnością Policji Państwowej dla celów służbowych — znakowane, t. j. zaopatrzone stale znaczkiem rozpoznawczym (blaszką metalową na obrożach, lub na szorkach z nazwą powiatu, miejsca pochodzenia i numerem domu lub rejestracji psów), umożliwiającym wykrycie ich posiadacza:

b) Znaczków rozpoznawczych winien dostarczyć właścicielom psów zarząd gminy za opłatą należytości, zatwierdzonej przez Wydział Powiatowy.

§ 2.

a) Wszystkie zarządy gmin obowiązane są prowadzić rejestr wszystkich psów, które liczą ponad 3 miesiące wieku, znajdujących się na obszarze gminy i utrzymywać je w dokładnej ewidencji.

b) Właściciele psów obowiązani są zgłaszać w ciągu dni 8-miu w dotyczącym urzędzie gminnym o każdym przybytku i ubytku, tudzież o każdej zmianie, zaszłej w stanie psów ponad 3 miesiące wieku, znajdujących się w ich posiadaniu, podając wiek, maść, rasę i rodzaj psów.

c) W razie zagubienia znaczka, winien posiadacz psa postarać się o nowy znaczek w zarządzie gminy, który każde wydanie znaczka i zmianę numeru uwidoczni w rejestrze psów.

§ 3.

Zarządzenia tyczące się znakowania i rejestracji psów, należy stosować również względem psów, wprowadzonych do gminy czasowo, jeśli liczą więcej niż 3 miesiące wieku i przebywają na obszarze gminy dłużej niż 8 dni.

§ 4.

Zarządy gmin obowiązane są przeprowadzać co najmniej raz na kwartał rewizję dla stwierdzenia, czy wszystkie psy w gminie są zarejestrowane i znakowane.

§ 5.

Przekroczenia powyższych zarządzeń niniejszego rozporządzenia, które nie wykluczają zastosowania innych, niestojących z niemi w sprzeczności środków ochronnych i tłumiących zarazę, przewidzianych w rozporządzeniach powołanych na wstępie, ka-

rane będą na zasadzie postanowień rozdziału VII rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. VIII. 1927 (Dz. U. R. P. nr. 77, poz. 673.)

§ 6.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie 15 dni po jego ogłoszeniu w Poznańskim Dzienniku Wojewódzkim.

Równocześnie uchylam tut. rozporządzenie z dnia 15. października 1928 r. l. dz. 26687/28 I, tyczące się zwalczania wścieklizny u zwierząt (Pozn. Dzien. Woj. nr. 42, poz. 532 z 1928 r.)

Wojewoda: (—) R. Raczyński.

Powyższe rozporządzenie, które pocznie obowiązywać z dnie 16. b. m., ogłaszam z nadmienieniem, że z tym dniem uchylone zostaje tutejsze ogłoszenie Pl. VI. 9235/28 z d. 16. 11. 28, podane w Orędowniku miejskim nr. 23, poz. 358, z d. 1. 12. 28.

Zaznacza się, że od dnia 16. b. m. przymus **kagańcowania** psów z powodu niebezpieczeństwa wścieklizny ustaje, lecz nadal obowiązuje zakaz puszczania psów luzem na ulicach i w miejscach publicznych. Wszędzie tam psy muszą być prowadzone na smyczy i mieć obrożę z blaszką (marką) rejestracyjną. Tyczy to psów ponad 3 miesiące starych.

Nie ustaje jednakże przymus stałego kagańcowania **psów z natury złych,** za których uchodzą: 1) **psy alpejskie** (krótkowłose i długowłose bernardyny i ich odmiany), 2) **brytany** (niemieckie — ulmskie — duńskie „dogi“ i ich odmiany), 3) **cwczarki** (szkockie i niemieckie psy — wilki), 4) **psy nowofunlandzkie,** 5) **buldogi,** 6) **charty** (wielkie rosyjskie i inne), 7) **dobermany,** 8) **mieszańce** wyżej podanych ras, 9) **psy rzeźnickie** wszelkiego rodzaju, 10) **psy pociągowe** (w uprzęży), 11) wszystkie „psy ostre“ (złośliwe). Te wszystkie psy muszą nadal na drogach i placach publicznych oraz w miejscach odwiedzanych przez ludzi, np. w bramach, sieniach, podwórzach itp., nosić trwały kaganiec, uniemożliwiający psu kąsanie, a pozwalający mu jednak swobodnie oddychać i żłopać wodę.

Przymus kagańcowania nie stosuje się do psów myśliwskich (ogary, wyżły, legawce), psów policyjnych i psów owczarskich, **pełniących swą służbę.**

Bydgoszcz, dnia 14. lutego 1930 r.

L. dz. 1587/30 Z

Za Prezydenta Miasta:

Naczelnik Wydziału Zdrowia
w z. (—) Dr. Gaszyński
lek. pow.

57.

Odpis

z Dziennika Ustaw nr .5 z dnia 3. lutego 1930 r., poz. 45.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20. stycznia 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o barwieniu artykułów żywności i przedmiotów użytku.

Na podstawie art. 8 pkt. a), b), c) i e), rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. nr. 36, poz. 343) zarządza się co następuje:

ROZDZIAŁ I.

Barwienie artykułów żywności, przeznaczonych do obiegu.

§ 1. Zabrania się barwienia: a) mięsa, ryb, wyrobów i konserw mięsnych i rybnych oraz jelit, używanych na powłoki do wyrobów mięsnych;

b) herbaty, kawy, i przypraw korzennych;

c) mleka, śmietany i śmietanki;

d) olejów jadalnych;

e) miodu pszczelnego.

§ 2. Wino, koniak, winiak, rum, arak, miód do picia, piwo i ocet, mogą być barwione tylko karmelem.

§ 3. Artykuły żywności, poza wyszczególnionemi w § 1 i 2, mogą być barwione tylko barwnikami, nieszkodliwemi dla zdrowia. Ilość użytego barwnika nie może przekraczać ilości, ściśle potrzebnej do osiągnięcia właściwego zabarwienia.

§ 4. Zabrania się barwienia artykułów żywności, o ile barwienie to miałoby na ce-

lu ukrycie składu, własności (złej jakości względnie zepsucia) lub wartości odżywczej tych artykułów.

§ 5. Wyroby z ciasta (makarony, kluski i t. p.), wyroby cukiernicze, cukry, przetwory owocowe i jarzynowe, naturalne tłuszcze jadalne, wódki, likiery i napoje chłodzące, wprowadzone w obieg w oryginalnem opakowaniu firmy wytwórcy lub hurtowego sprzedawcy, o ile są barwione, muszą być zaopatrzone w etykietę z wyraźnym napisem na niej „barwione".

Przepis ten nie dotyczy detalicznego handlu wyrobami cukierniczemi i cukrami.

§ 6. Barwnikami, nieszkodliwemi dla zdrowia, a przeznaczonemi do barwienia artykułów żywności, są następujące:

A. Naturalne barwniki organiczne:

1) substancje barwiące, pochodzące z jadalnych owoców bądź z jadalnych produktów roślinnych,
2) szafran,
3) orlean (annato),
4) alkanna,
5) koszenilla i czerwień koszenillowa (karmin),
6) drzewo sandałowe,
7) orselja i pasta orseljowa,
8) chlorofil,
9) indygo naturalne oraz syntetyczne,
10) sok lukrecji,
11) karmel,
12) drzewo kampeszowe i wyciąg z niego,
13) sumak i wyciąg z niego.

B. Sztuczne barwniki organiczne.

1) Żółcień kwaśna = sól sodowa kwasu amidoazobenzenosulfonowego (jaune solide, Säuregelb R, Echtgelb R, G, S, Neugelb L);

2) Chryzoidyna = chlorowodorek dwuamidoazobenzenu (chrysoidine G. R. I. Y);

3) Auramina O = chlorowodorek amidoczterometylo-para-amido-dwufenylometanu (pyoctaninum aureum);

4) Sudan I = benzeno-azo-naftol (orange G, orange fettlöslich, jaune foncе, soluble dans les graisses, sudan I tłuszczowy);

5) Sudan G = anilino-azo-rezorcyna (chrysoine insoluble, fettorange);

6) Barwniki tłuszczowe typu dwu-metyloanilino-azo-benzenu.

7) Tropeolina 000 Nr. 1 = sól sodowa kwasu a-naftolo-azo-benzenosulfonowego (orange I, S, R, extra, orange de naphtol);

8) Tartracyna = sól sodowa kwasu 1-p-sulfoksyl-fenyl-3-karboksyl-4-p-sulfoksyl-fenyl-hydrazono 5-pyrazolonowego (jaune tartrique, tartrazine O, hydrazingelb O);

9) Oranż L = sól sodowa kwasu paraksyleno-azo-2-naftolo-6-sulfonowego (ponceau G. brillantorange R, scharlach R, xylidin-orange, orange N, xylidinscharlach);

10) Fuksyna = chlorowodorek rozaniliny (rouge d'aniline, roseine, rubine, brillantfuchsin, magenta);

11) Fuksyna kwaśna = kwaśna sól sodowa lub wapniowa kwasu rozanilino-dwusulfonowego (säurefuchsin, fuchsin S, rubin S, acid magenta);

13) Rocealina = sól sodowa kwasu azonaftolo-a-naftyl-amino-sulfonowego (rauracienne, rouge I, rubidine, cerasine, orcelline Nr. 4, echtrot A, O, brillantrot, cardinal red);

13) Czerwienie „bordo" i „ponso" = produkty kondensacji kwasu b-naftolo-dwusulfonowego z dwuazonowemi związkami ksylolu i innych wyższych pochodnych benzenu (bordeaux B, L, G, R extra ,echtrot B, cerasine, rouge B, ponceau R, 2R, G, J, GR, brillant-ponceau G, xylidinscharlach, scarlet 2R, scharlachrot 4R extra, Victoriascharlach 4R extra, ponceau 6R);

4) Kocceina nowa = kwas 1, 4-naftylaminosulfono-azo- 2, 6, 8-naftolodwusulfonowy (rouge cochenille, neucoccin, cochenillerot A, croceinscharlach 4B, X, ponceau 4R);

15) Ponso 3 R = sól sodowa kwasu pseudokumolo-azo-2-naftolo- 3, 6 -dwusulfonowego (ponceau 3R, rouge de cumidine, cumidinscharlach);

16) Amarant = sól sodowa kwasu naftiono-azo-2 — naftolo — 3, 6-dwusulfonowego (azorubine, oenanthinine, echtrot D, EB, NS, azosäurerubin, bordeaux, bordeaux DH, S, naphtolrot O, victoriarubin, wollrot extra, acid crimson);

17) Erytrozyna = sól sodowa lub potasowa czterojodofluoresceiny (pyrosine, iodeosine);

18) Eezyna wodna = sól sodowa lub potasowa czterobromofluoresceiny;

19) Eozyna alkoholowa = sól potasowa eteru etylowego cztero-bromofluoresceiny (eosine S, BB, spriteosin, rose JB a l'alcool, primerose, primerose a l'alcool);

20) Floksyna P = sól sodowa lub potasowa cztero-bromo-dwuchloro-fluoresceiny (phloxine, erythrosine BB, new pink);

21) Błękit anilinowy = chlorowodorek, siarczan lub octan trójfenylorozaniliny wzgl. trójfenylo-para-rozaniliny (bleu lumiere, bleu de gentiane, gentianablau 6B, spritblau, spritblau S, F, C, opalblau, lichtblau);

22) Błękit czysty wodny = — sól sodowa, amonowa lub wapniowa dwuoksy-antrachinono-chinolinowa (wasserblau, bleu de chine, bleu marine);

23) Błękit alizarynowy = dwuoksy-antrachinono-chinolina (alizarinblau A, F, R, AB, GW, RR, DNW);

24) Indygotyna i karmin indygowy = sól sodowa kwasu indygo-dwusulfonowego;

25) Indulina — pochodna sulfonowa błękitu azodwufenylowego i jej sole sodowe (bleu solide R, 3R, bleu de Bengale, echtblau B, 6B, R, 3R, solidblau RR et B, blau OB wasserlöslich, nigrosin wasserlöslich);

26) Fiolet metylowy B i 2B = chlorowodorek pięciometylo i sześciometylo-para-rozaniliny (methylviolett V 3, violet de Paris, pariserviolett, violet 3B extra);

27) Zieleń światłoodporna SF żółtawa = sól sodowa kwasu dwuetylo-dwubenzylo-dwuamido — trójfenylo-karbinolo-trójsulfonowego (lichtgrün SF gelblich, vert acide JJ, säuregrün D, Grünlösung);

28) Zieleń malachitowa = chlorowodorek czterometylo-dwu-paraamido-trójfenylo-karbinolu — (vert solide B extra, LB extra, neugrün, victoriagrün, diamantgrün, echtgrün, benzalgrün).

Powyższy wykaz barwników będzie uzupełniony nowemi, nieszkodliwemi dla zdrowia, barwnikami w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

C. Barwniki nieorganiczne (farby),

o ile nie zawierają: arsenu, antymonu, baru, kadmu, chromu, rtęci, ołowiu, miedzi, cynku, cyny, uranu i pochodnych cjanowodoru.

Do barwienia artykułów żywności barwnikami, wyszczególnionemi w punktach B i C, mogą być używane tylko takie barwniki, które zostały wprowadzone w obieg zgodnie z przepisami § 7.

§ 7. Barwniki, przeznaczone do barwienia artykułów żywności wymienione w punktach B i C § 6, mogą być wprowadzone w obieg nie inaczej, jak po uprzedniem zarejestrowaniu ich przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Celem uzyskania rejestracji wytwórcy względnie ich uprawnieni zastępcy powinni złożyć do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych za pośrednictwem Państwowego Zakładu badania żywności i przedmiotów użytku w Warszawie podanie, dołączając do niego:

1) dwie próby barwnika w ilości, wystarczającej do zbadania;

2) dziesięć egzemplarzy wzorów etykiet i opakowań, w jakich barwnik ma być wprowadzony w obieg w sprzedaży hurtowej i detalicznej; etykieta barwnika powinna zawierać:

a) nazwisko (firmę) wytwórcy lub uprawnionego zastępcy i jego adres,

b) adres wytwórni,

c) nazwę barwnika naukową (chemiczną, botaniczną) i handlową, jeżeli ta ostatnia ma być używana,

d) oznaczenie, że barwnik jest przeznaczony do barwienia artykułów żywności,

e) numer..... i datę rejestru.........;

3) deklarację o składzie barwnika,

4) opłatę za badanie.

Barwniki, zarejestrowane przy wprowadzeniu ich w obieg, powinny być zaopatrzone w etykietę, zgodną z przepisami ust. 2 i umieszczoną zarówno na zewnętrznem, jak i na bezpośredniem opakowaniu.

ROZDZIAŁ II.

Barwienie przedmiotów użytku, przeznaczonych do obiegu.

§ 8. Naczynia, przyrządy, aparaty i przybory, używane przy wyrobie, przechowywaniu, mierzeniu, ważeniu, pakowaniu i spożywaniu artykułów żywności, mogą być bar-

wione tylko barwnikami, wyszczególnionemi w § 6, a ponadto: a) siarczanem baru oraz lakami barytowemi, niezawierającemi węglanu baru i rozpuszczalnych soli barowych, b) tlenkiem chromu, c) cynobrem, d) metalicznemi proszkami miedzi, cyny, cynku, glinu i ich stopów, e) barwnikami, niezawierającemi arsenu i ołowiu, używanemi do szkliwa naczyń, do glazury i emalji, f) barwnikami, niezawierającemi arsenu, używanemi do pokostów i lakierów.

Przepisom niniejszego rozporządzenia nie podlegają wyroby szklane, barwione w swej masie.

§ 9. Środki kosmetyczne mogą być barwione tylko barwnikami wyszczególnionemi w § 6, zaś środki kosmetyczne do pielęgnowania skóry (mydła, szminki, maści, pudry itp.), ponadto: siarczanem baru, siarczkami kadmu i cynku, tlenkami chromu, cyny i cynku oraz cynobrem.

§ 10. Przeznaczone do użytku dla dzieci zabawki, obrazki, farby i wyroby kauczukowe mogą być barwione tylko barwnikami, wyszczególnionemi w § 6, a ponadto: a) siarczanem baru oraz lakami barytowemi, niezawierającemi węglanu baru i rozpuszczalnych soli barowych, b) tlenkiem chromu, c) cynobrem, d) metalicznemi proszkami miedzi, cyny, cynku, glinu i ich stopów, e) siarczkami antymonu i kadmu, f) nierozpuszczalnemi związkami cynku, g) związkami ołowiu i manganu dla barwienia pokostów i farb olejnych, oraz h) barwnikami używanemi do szkliwa naczyń, do glazury i emalji.

§ 11. Zabrania się barwienia:

1. tkanin odzieżowych barwnikami, szkodliwemi dla zdrowia, a w szczególności barwnikami, zawierającemi: arsen, ołów lub ich związki, kwas pikrynowy i koralinę;
2. tkanin, przeznaczonych do użytku domowego (zasłony, portjery, dywany, obicia meblowe itp.), tapet, obić, sztucznych liści, kwiatów, masek, świec oraz innych przedmiotów użytku domowego barwnikami, zawierającemi arsen lub jego związki.
3. świeczek choinkowych — barwnikami, zawierającemi arsen lub jego związki, albo związki rtęci (cynober).

§ 12. Zabrania się używania do malowania wnętrz (ściany, sufitów, podłogi, okna, drzwi itp.) mieszkaniowych i innych, w których ludzie stale lub czasowo przebywają, farb klejowych lub wodnych, zawierających arsen lub jego związki.

§ 13. Barwniki, zawierające arsen, rtęć, ołów lub ich związki, jako techniczne zanieczyszczenie, mogą być używane w przypadkach, przewidzianych w § 11 i 12, o ile zanieczyszczenie to nie przekracza nieuniknionej normy przy powszechnie i umiejętnie stosowanych metodach produkcji.

ROZDZIAŁ III.

Postanowienia końcowe.

§ 14. Przepisy niniejszego rozporządzenia mają również zastosowanie do artykułów żywności i przedmiotów użytku, sprowadzanych z zagranicy, oraz z obszarów, na których rozporządzenie niniejsze nie obowiązuje.

§ 15. Winni naruszenia właściwych przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 343) podlegają karom, przewidzianym w rozdziale III tego rozporządzenia.

§ 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województwa śląskiego w 6 miesięcy po ogłoszeniu, a w stosunku do postanowień § 8 — w 12 miesięcy.

Jednocześnie tracą na tym obszarze moc obowiązującą:

a) ustawa pruska z dnia 5 lipca 1887 r. o stosowaniu barwników, szkodliwych dla zdrowia, do wyrobu artykułów żywności, używek i przedmiotów użytku (Dz. U. Rz. niem. str. 277);

b) austrjackie rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych i handlu w porozumieniu z Ministerstwem sprawiedliwości z dnia 17 lipca 1906, dotyczące używania barwników i szkodliwych zdrowiu materjałów przy wyrobie artykułów żywności (wiktuałów i środków spożywczych) jak i przedmiotów do użytku, tudzież obrotu przyrządzonych w ten sposób artykułów żywności i przedmiotów do użytku (austr. Dz. U. P. Nr. 142);

c) art. art. 665 oraz 670—676 rosyjskiej ustawy lekarskiej (Zb. pr. ces. ros. T. XIII, wyd. z 1905 r.)

Minister Spraw Wewnętrznych:
H. Józewski.

Minister Przemysłu i Handlu:
E. Kwiatkowski.

Powyższe rozporządzenie o barwieniu artykułów żywności i przedmiotów użytku z dn. 20. 1. 1930 podaję do wiadomości z nadmienieniem, że dane przepisy poczną obowiązywać od dnia 3. 8. 1930 r. za wyjątkiem § 8, którego termin wejścia w życie oznaczono na dzień 3. 2. 1931 r.

Bydgoszcz, dnia 19 lutego 1930 r.

Za Prezydenta Miasta:
w z. naczelnika Wydziału Zdrowia
(—) Dr. Gaszyński,
lekarz powiatowy.

L. dz. 1362/30 Z.

58.

Komunikat do prasy.

Jak stwierdziliśmy w wielu wypadkach, firmy polskie dają swe ogłoszenia reklamowe do czasopisma „Flota Narodowa" w mniemanin, że w ten sposób przyczyniają się do zasilenia funduszów Komitetu Floty Narodowej na budowę polskiej floty morskiej. Pragnąc wyprowadzić społeczeństwo z mylnego mniemania, Komitet Floty Narodowej niniejszem podaje do wiadomości, że czasopismo „Flota Narodowa" jest przedsiębiorstwem prywatnem, nie mającem nic wspólnego z instytucją Kom. Fl. Narodowej, który ma swe konto P.K.O. 30.

Wszystkie czasopisma prosimy o przedruk niniejszego komunikatu.

Sekretarz Generalny Kom. Fl. Nar.
Gen. M. Zaruski.

Obliczenie zmiany kosztów utrzymania w Bydgoszczy

w miesiącu lutym 1930 roku.

L. b.	ARTYKUŁY	Norma dzienna rodziny 4-osobowej	II. poł. stycznia		II. poł. lutego		Uwagi
			Cena za jednostkę	Koszt dzienny	Cena za jednostkę	Koszt dzienny	
	I.		gr.	gr.	gr.	gr.	
1	Chleb żytni pytlowy	1,23 kg.	43,4	53,4	40,0	49,2	
2	Mąka pszenna 65%	0,25 „	80,0	20,0	80,0	20,0	
3	Kasza jęczmienna	0,05 „	60,0	3,0	60,0	3,0	
4	Fasola	0,05 „	140,0	7,0	140,0	7,0	
5	Kartofle	1,5 „	14,0	21,0	14,0	21,0	
6	Ryż	0,15 „	150,0	22,5	150,0	22,5	
7	Mleko	0,75 ltr.	34,0	25,5	34,0	25,5	
8	Jaja	1,5 szt.	26,7	40,1	17,3	26,0	
9	Masło	0,065 kg.	540,0	35,1	520,0	33,8	
10	Słonina świeża	0,1 „	400 0	40,0	380,0	38,0	
11	Kiełbasa	0,07 „	540,0	37,8	540,0	37,8	
12	Mięso wołowe	0,25 „	360,0	90,0	340,0	85,0	
13	Cukier	0,11 „	170.0	18,7	170,0	18,7	
14	Sól	0,1 „	35,0	3,5	35,0	3,5	
15	Kawa zbożowa	0,04 „	110,0	4,4	110.0	4,4	
16	Herbata	0,01 „	3400,0	34,0	3400,0	34,0	
			—	456,0	—	429,4	— 5,83 %
	II.						
17	Węgiel kamienny	4,65 kg.	7,2	33,5	7,2	33,5	
18	Drzewo	3,00 „	16,0	48,0	16,0	48,0	
19	Nafta	0,16 „	85,0	13,6	85,0	13,6	
	III.			95,1	—	95,1	—
20	Mieszkanie miesięcznie	komorne zasadnicze	1463,0	48,8	1463,0	48,8	
21	„ „	świadczenia	200,0	6,7	200,0	6,7	
22	Woda dziennie	3/4 m³	22,0	16,5	24,0	18,0	
	IV.			72.0	—	73,5	+ 2,08 %
23	Mydło zwycz. dziennie	0,04 kg.	280,0	11,2	280,0	11,2	
24	Tramwaj	2 przejazdy	20,0	40,0	20,0	40,0	
25	Gazeta	1 egz.	20,0	20,0	20,0	20,0	
26	Wpis szkolny	jednorazowy		13,3		13,3	
27	Zeszyty szkolne	0,22 kaj.	20,0	4,4	20,0	4,4	
28	Fryzjer	1 strzyż.	100,0	3,3	100,0	3,3	
29	Teatr	2 bilety	250,0	16,7	250,0	16,7	
	V.			108.9		108,9	—
30	Palto męskie ciepłe	1 na 6 lat	29.000,0	13,4	29.000,0	13,4	
31	Garnitur maryn. m.	1 na 5 lat	30.000,0	16,7	30.000.0	16,7	
32	Ubranie robocze	1 na 1 rok	7.500,0	20,8	7.500,0	20,8	
33	Palto kobiece	1 na 6 lat	29.000,0	13,4	29.000,0	13,4	
34	Suknia świąteczna	1 na 5 lat	13.000,0	7,7	13.000,0	7,7	
35	„ codzienna	1 na 1 rok	4.000,0	11,1	4.000,0	11,1	
36	Koszula męska	1 na 1 mies.	750,0	25,0	750,0	25,0	
37	Kamasze męskie	3 na 1 rok	3.200,0	26,7	3.200,0	26,7	
38	Zelówki	2 na 1 rok	700,0	3,9	700,0	3,9	
		Rezultat :	—	138,7 870,7	—	138,7 845,6	— — **2,88** %

Bydgoszcz, dnia 28 lutego 1930 r.

Urząd Statystyczny.

Wyciąg ze statystyki ruchu ludności miasta Bydgoszczy od 1 stycznia 1925 r.

A. Ruch naturalny ludności według dokumentów Urzędu Stanu Cywilnego

Rok kwartał i miesiąc	Małżeństw	Urodzeń				Zgonów		PRZYCZYNY ŚMIERCI																						Przewyżka urodz. (Różnica między rubr. 3 i 7
		żywych	martwych	ogółem	w tem nieślubne w procentach	ogółem	w tem niemowląt	Dyfterja	Odra i szkarlatyna	Koklusz krztusiec	Grypa	Tyfus	Gruźlica	Zapalenie płuc	Rak	Choroby organów oddech.	Organiczne cierp. serca udar serca	Udar mózgu	Wrodzona słabość do życia	Kurcze	Katar żołądka i kiszek	Zapalenie ślepej kiszki	Zapalenie nerek	Choroby porodu	Słabość starości	Nieszczęśliwe wypadki	Morderstwo, zabójstwo	Samobójstwo	Inne choroby	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1925 ogół.	718	3196	90	3286	11,6	1377	466	6	12	8	3	12	132	124	71	5	139	72	121	67	102	.	27	5	94	41	6	23	302	1819
1926 „	683	2891	101	2992	12,4	1670	554	10	41	2	19	13	209	199	78	19	129	85	173	87	127	2	32	8	134	47	11	18	227	1221
1927 „	744	2712	77	2789	11,5	1517	507	8	9	9	12	23	169	141	95	18	155	96	177	58	131	2	24	9	121	40	8	16	196	1195
1928 „	881	2816	69	2885	12,2	1674	507	8	7	6	17	17	191	169	91	25	174	80	162	64	151	2	31	11	146	49	9	17	247	1142
1929 „	925	2868	82	2950	12,8	1614	495	15	8	2	18	18	194	176	85	11	192	79	145	69	129	2	20	15	122	46	2	24	242	1254
1930 stycz.	51	233	9	242	11,2	125	28	1	2	.	.	.	19	9	10	3	19	4	17	4	2	1	1	1	8	2	2	2	18	108

B. Miejscowy ruch ludności według policyjnych za- i odmeldowań:

Rok kwartał i miesiąc	PRZYPŁYW				ODPŁYW				Ludność Przypływ = + Odpływ = —	Przeprowadzki wewnątrz okręgu miasta (liczba rodzin)	W przemyśle, rzemiośle, handlu i w ruchu transport.		
	Polaków	Niemców	Innych	Razem	Polaków	Niemców	Innych	Razem			Przypływ	Odpływ	Różnica
1925 ogół.	13866	1009	291	15166	10062	1835	220	12117	+ 3049	17274	6205	5027	+ 1178
1926 „	11916	1003	230	13149	10624	1103	250	11977	+ 1172	20538	4898	4433	+ 465
1927 „	13906	1097	152	15155	12229	1189	187	13605	+ 1550	23131	5584	4776	+ 808
1928 „	15113	1233	348	16694	11350	1083	249	12682	+ 4012	11979	6753	4758	+ 1995
1929 „	14645	1299	148	16092	13526	1350	160	15036	+ 1056	11182	3794	3646	+ 148
1930 stycz.	1089	105	49	1243	1071	94	68	1233	+ 10	988	253	334	— 81

C. Obecna liczba mieszkańców miasta Bydgoszczy:

	Polaków	Niemców	Innych	Razem	w tem żydów
Według spisu ludności z dnia 20. VI. 1925	94 318	9 166	534	104 018	921
Procentualnie	90,7	8,8	0,5	—	0,9
Przewyżka urodzeń i różnica ruchu od 20. VI. 1925	+ 14 413	— 158	+ 119	+ 14 374	+ 753
Zatem liczba mieszkańców dnia 31. I. 1930	108 731	9 008	653	**118.392**	1 674
Procentualnie	91,8	7,6	0,6	—	1,4

Bydgoszcz, dnia 28 lutego 1930 r.

URZĄD STATYSTYCZNY.